

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bellum Sacrum Ecclesiae Militantis Contra Turcum Communem Hostem Christianorum

Vaux, Léonard de

Leodii, 1685

Numerus Octavus. Syllabus summorum Pontificum, Regum, & Principum Christianorum, qui Urbani II. cœpta magno zelo, contra inimicos Crucis Christi prosecuti sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64991)

NUMERUS OCTAVUS.

Syllabus summorum Pontificum, Regum, & Principum Christianorum, qui Urbani II. cœpta magno zelo, contra inimicos Crucis Christi persecuti sunt.

§. I.

MErè magnanima & boni Pastoris gregis Christi cœpta, totis viribus persecuti sunt, succedentes ex ordine Pontifices, Paschalis II. Gelasius II. Calistus II. Lucius II. sed maximè Eugenius III. qui anno Domini 1243. urgente Ludovico VII. Rege Francorum, & Sancto Bernardo, expeditionem in Terram Sanctam suscitavit; ac Sanctum Bernardum ad omnes Galliæ, & Germaniæ populos, qui eum ut Prophetam, & Apostolum suscipiebant, in eam concitandos auctoravit. Quare sequenti anno, omnium consensu Sanctus Bernardus totius Belli Dux & Princeps militiæ electus est. Verùm

fatis visum est Eugenio; si ille tubâ Sacerdotali clangendo, indiceret bellum, & tam verbis quàm litteris Christianos ad id excitaret: quod illum felicissimè sequentibus signis, & prodigiis innumeris præstitisse testantur acta vitæ ipsius, & epistolæ ab eo conscriptæ; nec non & Otto Frisingensis: sed magis ipse rerum successus; dum non solum Ludovicus Rex, celebrato apud Verzelacum Conventu, Crucem quasi Belli Sacri insigne, ab eodem Sancto Bernardo sumpsit, unâ cum multis regni sui Principibus, & Optimatibus; quos tam ingens populi multitudo secuta est, ut vacuarentur urbes & castella: sed ex ejusdem hortatu Conradus Romanorum Rex, generali apud Spiram Conventu indicto, æque Crucem unâ cum Fratre suo Henrico Duce Noricorum, aliisque Principibus & Nobilibus plurimis, etiam Polonis, adeoque Henrico Boleslai Regis Fratre, teste Cromero, *Lib. 6.* Polono accepit: quibus cum etiam signati sunt nonnulli Episcopi, atque inter alios ipse Otto Frisingensis, virtutibus & meritis clarus. Qui

demum addit, non solum ex Romano Imperio, sed etiam è vicinis regnis, puta Franciâ, Angliâ, Pannoniâ, innumeris populis ac nationibus, hac expeditionis famâ ad sumendam crucem commotis, repente sic totum Occidentem siluisse, ut non solum bella movere, sed & arma quempiam in publico portare nefas haberetur. Utinam nunc iterum Sanctus Bernardus, veniens è Cœlo, classicum fidelibus canat! utinam omnes Christiani, vocem Paternam Vicarii Christi ad Sacrum Belum contra Turcas, omnes fideles, maximè Principes, adhortantis adientes, non obdurent corda sua; in æternam animarum suarum peniciem!

Avertat Deus optimus hoc malum à Christianis Principibus? Ludovicum & Conradum æmulatus est Sanctus Ludovici, Francorum gloria, dicam an Sanctis? an verius utrumque? qui in Palestinam, non tantum copias transmissi, sed ipse quasi earum dux, relicto cito solo, & regno, per tot terrarum mariumque spatia, maximis impendiis, laboribus, & cona-

tibus semel & iterum trajecit, ut eam Saracenis extorqueret: & Christianis pristinis hæredibus assèreret: sed cum peccatis fidelium exigentibus, id ipsum quod tanto conamine, & animo, tantaque virtute moliebatur, Regum omnium Christianissimus & Sanctissimus, perficere non posset: mortem tamen, in tam gloriosâ expeditione oppetere non dubitavit, anno Domini 1270. Tunc fidens cygnæum cecinit: Introibo in domum tuam Domine, adorabo ad Templum Sanctum tuum; & confitebor nomini tuo. Nimirum sic tenet ad astra per aspera virtus. Quin & operis tam Christiani prosequendi & perficiendi decus, filiis postisque suo exemplo, æquè ac testamento reliquit Rex Sanctus. Hac immortalium Regum Christianissimorum gloriam, decet maxime Ludovicum magnum, non modò æmulari, sed etiam exaltare victoribus suis armis, ac novis triumphis, & hæroicis actibus superare. Viva ergo, & eat Rex magnus; factisque magnanimis totum impleat Orientem. Sen-

tiant inimici Crucis Christi, quàm fit, ex utraque parte acutus gladius, Primogeniti militantis Ecclesiæ Filii.

Quid porrò dignius tanti Regis nomine, potentiâ, & virtutibus? quid propugnatori fidei, & hæreticorum miti & forti dominatori congruentius? quàm sævissimum Christianorum hostem debellatum, Regis Regum Christi, jugo subdicere, & ab infami ejus tyrannide innumeros fideles, Dei-Hominis Sanguine renatos afferere in libertatem Filiorum Dei nihil profectò, desiderari potest aptius, nihil inveniri convenientius, nihil addi magnificentius, ad absolutissimam gloriæ illius coronam, atque ad votorum omnium summam, & nostrorum desideriorum apicem; ut cantemus Deo, uni, trino, gloriosè; ut quietam & tranquillam vitam agamus, in omni justitia, castitate, & pietate Christianâ: expectantes beatam spem, & adventum magni Dei, qui reformabit Corpus nativitatis nostræ, configuratum Corpori claritatis suæ: & tunc suos omnes electos offe-

ret Patri suo, in regnum æternum;
ut sit solus Deus, unus, trinus, om-
nia in omnibus. Amen.

§. II.

O Domine Deus exercituum, in cu-
jus manibus sunt omnium Regum
corda, suscita hunc Sancti Ludo-
vici zelum, in omnibus Regibus &
Principibus Catholicis, præsertim
Turcæ limitaneis, & confinibus: ut
unanimes in tantum opus conspirent;
sed & remotiores excita, omnipoten-
tis gratiæ tuæ motibus; ut in partem
tam gloriosi operis veniant: ac nomi-
natim Sancti Ludovici sequaces, hæ-
redes, & cognomines; ut victricia
arma ab Hæreticis in Saracenos trans-
ferant, ac Francos, cæterosque, otia-
ri, & oscitare nescios, opere tam san-
cto occupent, ne ipsorum ardor, in
bellum vel civile, vel Christianum
accendatur, quo se invicem confu-
mant, turpemque dent maculam in
gloriam suam, ac iram Dei in se con-
citant: quin potius, magnanimus &
martialis eorum spiritus, erumpat si

cut fulmen, in Turcas, Tartaros, Saracenos, juratos Sanctissimæ Trinitatis, Christi que Hostes, totiusque Ecclesiæ militantis. Sic majorum suorum victorias non modò adæquabunt, sed etiam supergredientur universas. Hoc enimverò nomen Christianissimum magnis illis Regibus hæreditarium, hoc Sanctus Ludovicus progenitor, hoc generosa indoles, & animi celsitudo, hoc sanctæ Ecclesiæ amor, & fidei ardor, hoc victoriæ & trophæa, contra Crucis Christi perduelles cœlitus data, hoc Præsules, hoc summi Pontifices, hoc fideles omnes, summæ ipsorum gloriæ verè cupientissimi jure suo ab eis efflagitant & sperant ac supersperant: fiat, fiat.

Sapienter Sancta Virgo Catharina Senensis Theodidacta (uti refert Raymundus Generalis Ordinis Prædicatorum, & ex ipso Ambrosius Catharinus in ejus vita) summos Pontifices Gregorium XI. & Urbanum VI. anno Domini 1375. & sequentibus, acriter ad bellum Turcis inferendum exstimulavit. Cumque Pontifex regereret, illud in tot intestinis Princi-

pum Italiæ, aliarumque Regionum diffidiis, importunum videri; institit illa, imò verò, inquit, nunc maximè opportunum est, adeoque nullum efficacius remedium ad diffidia hæc tollenda suppetit: quàm si foedus Sanctum sanciat, quo omnes, paribus animis in communes Christi, & Christianorum hostes conspirent: ibi suos animos, & impetus, suos pugnandi ardores irasque effundent; eaque ratione privatas ponent lites, & odia convertent in charitatem Christianam; ita, ut alios taceam, Rogerius, & Boëmundus Fratres, Siciliae, Apuliae, & Calabriae Principes, continuo inter se de Principatu digladiantes, ab Urbano II. foedere Belloque Sancto conciliati, arma fraterna, in Saracenos verterunt.

Boëmundus enim occupatâ Melphi; cupiditate gloriae incensus, cum duodecum millibus delectæ juventuris Italicæ, in Terram Sanctam profectus, suâ hac virtute animique præstantiâ, Fratrem Rogerium permovit, ut positis armis dixerit sibi omnia cum Fratre deinceps fore communia:

ac statim, Tancredum filium, pugnan-
 di cupidum, belli comitem, fratri tra-
 didit; ait Platina, in Urbano II. Pa-
 ri modo acerba Germanorum, Bul-
 garorum, Polonorum, dissidia sopita
 fuisse, expeditione in Terram San-
 ctam, Duce Conrado Imperatore,
 narrat Otto Frisingensis *Lib. 1. de*
gestis Fredèrici I. Imperatoris Cap. 29.
 Sapienter Livius *Lib. 2.* Bella exter-
 „na, inquit, sedant domesticas fedi-
 „tiones: externus timor, magnum
 „concordiæ vinculum. Idipsum pervi-
 det metuitque Turca, quocirca
 omni conatu Christianos Principes,
 à sese invicem divellere, ac inter eos
 lites, & bella ferere molitur: eâ de
 causâ, dum vicinum aggreditur,
 cum remotioribus foedus init: imò
 eos in vicinum concitat; itaque
 Christianum Principem, Christia-
 norum armis expugnat. Quo facto
 remotiores gradatim, eâdem arte
 & fraude circumventos, ac ab aliis
 desertos aggreditur, occupat, &
 subjugat.

Fœdifragus enim ipse cùm sit: fœ-
 dus initum, dum ei lubet quæsitâ oc-

casione abrumpit; cum ex aduerso
 Christiani, infidiosi foederis nomine,
 magis quàm Religione irretiti, vici-
 nos ab eo inuafos protegere non au-
 deant, ficque ipsos, ejus prædæ ex-
 ponant; mox & ipsi ejus præda futuri.
 Norunt Historiarum & rerum Turci-
 carum periti, Turcam subindè jurare
 super Libro Smegmatico, eoque mo-
 do imposturam Christianis facere, ac
 juramentum violare, dictitando, se
 super libro ficto, non vero, ac proindè
 fictè, non verè jurasse: quare jure ei
 „regerant, Christiani: Frangenti fi-
 „dem, fides frangatur eidem: juxta
 „regulam 75. Juris in 6. Frustra sibi fi-
 „dem quis postulat ab eo seruari; cui
 „fidem à se præstitam seruare recusat.

Nimirum foedifragus fuit Bajaze-
 tes, qui Venetis contra Pacta Coro-
 nem, Methonem, & Naupactum ade-
 mit. Bajazetem imitatus nepos Soli-
 manus, qui anno Domini 1537. to-
 tis viribus Italiam aggredi destinabat;
 sed temeritate cujusdam Veneti, Trie-
 rarchæ offensus, omnes iras, & co-
 pias in Venetos sibi foederatos effudit:
 Corceyra ipsorum insula, longè late-
 que

que vastata, & insulis Cycladibus dis-
reptis, negotiatoribusque Venetis, to-
to Turcico Imperio, cum universis
eorum opibus, & pecuniis in prædam
datis: insuper eosdem Nauplii & Epi-
daurici concessione, ac duabus, in
Dalmatiâ arcibus, Nadino & Lubinâ
mûltavit. Solimanni enim erat vox:
„ Dummodò regnem nil moror: Sicut
„ in Cœlo unus Deus, ita in terrâ
„ unus Solimannus est colendus. Soli-
mannum Patrem imitatus Selymus,
foedus jure jurando cum Venetis ini-
tum violans; eis Cyprum extorsit,
quin & eis insultans adjecit hæc verba
ludicra.

„ Barba mihi à Venetis apud Nau-
„ pactum abraſa succrevit; ego verò
„ eis Brachium dextrum, captâ Cypro,
„ amputavi, quod numquam recres-
„ cet. Annon hæc Societas Leonina?
Pari modo fecêre, & faciunt, & fa-
cient cæteri. Nulla ergo in Turcis scœ-
disfragis requirenda fides, cum enim
ab origine fuerint sintque orbis præ-
dones; toti opibus regnisque Chri-
stianorum, per fas & nefas inhiant. In-
terim lethargo, quasi sopiti, altum

G

dormiunt Christiani ; quia quisque longè à se Turcam, & se ab ejus jugo abesse autumat ; quâ in re errant omnes gravissimè. Idem censebant olim Constantinopolitani, Trapezuntii, Thraces, Bulgari, Bosnii, Servii, Hungari, cæteri que. At jam à Turca capti, errorem suum vident, & ferò, sed ferò lugent :

Felix quem faciunt aliena pericula cautum,

Alterius damno qui sapit, ille sapit.

Tam opportunam occasionem à Deo datam perdendi maximum Christiani Nominis hostem, arripiant Principes fideles, ne eos serò sed seriò pœniteat.

§. III.

SÆvissimus Christiani Nominis, Hostis, ferox inimicus Crucis Christi ; superbus & impudens, sacrilegus, fœdifragus, in limine & penè in visceribus est Christianorum, & illi eum à se remotum dictitant : ô cœcitas ! ô stupor ! An expectandum ultimum excidium, quo opprimantur universi ? Venetis totique Italiæ inhia-

vit: Viennam fortissimum Christiani orbis propugnaculum, jam ter obsedit; & quidem anno præterito illam haud dubiè vi occupasset: nisi Deus exercituum fecisset potentiam in brachio suo: vincendo in suis Ducibus. Cæterùm adhuc Cretam, & Cæmænicum obtinet, nec præteritâ clade frangitur: novos conscribit exercitus, majora molietur, occasionem præstolatur seminandi zizania in agris fidelium, si vel modicum dormiant: semper enim vigilat hostis ille malignus, in perniciem Christianorum.

Quàm ob rem inducias cum Turcâ pacisci, est illi tempus dare, quo illicò more suo, imparatos Christianos adoriatur, & incautos opprimat. Utinam periculum hoc adeò, quàm certum est & præsens, conspiciant, & inuito contra eum communi foedere discutiant Christiani, dum res est integra, ne serò cum cæteris jam à Turcâ occupatis suum torporem, suaque diffidia accusent & defleant. Nunc cum domi rebellione gravi variâque agitur; cum ducibus, consilio, & ærario destituitur, cum Principes Catho-

lici tot victoriis, à Deo datis, ad Bellum Sacrum invitantur, tempus est opportunum illum totis viribus invadendi, & quasi certa spes profligandi: quod si oblatum à Deo exercituum tam opportunum rei bene gerendæ tempus, neglexerimus, serò poenitentes illud requiremus.

Nihil enim tam volucre est quàm occasio, nihil levius, cùm se offert, penditur, nihil magis, cùm abiit, desideratur, nihil periculosius amittitur, nihil denique difficilius recuperatur. Quis verò dubitet Turcam Italiæ & Christianis imminere? cùm Tunetanium Regnum ab eo occupatum, à Sicilia; Epirum, & Macedoniam, à Dalmatiâ, Forojulium, tenuissimo tractu videat disteminari? cum Apollonia Turcico oppido, Hydruntum regni Neapolis urbem, antea quoque à Turcis possessam, unius noctis spatium annavigari posse intueatur? denique nuper omnium Christianorum luctu expugnata Candia, commune est omnibus periculum.

Quid Hispanis, Italis, Gallis infidiosius, Alligerio? quid Fefsâ, Mar-

roco, Bisertâ, & totâ illâ Afrorum,
 vaforum societate est infestius? An
 Gallia ergo expers? nequaquam: Ma-
 ria quæ utramque ejus partem alluunt,
 adeo Turcicis sunt infesta latrociniis,
 ut non ora, non sinus, non portus ali-
 quis tutus, & eis non exploratus esse
 videatur: quocirca Joannes ille Tar-
 novius Comes, qui sæpius Poloniæ
 exercitibus victor præfuit dictitabat:
 „ Omnia Poloniæ Comitata, præci-
 „ puam Belli Turcici meditationem
 „ esse debere. Idem dicas de Comi-
 „ tiis Germanicis, Gallicis, Italicis, Hi-
 „ spanicis. Celebre est illud Græcorum,
 „ apud Pachymerem *Lib. 5. Historiæ.*
 „ Cum hostibus Crucis geratur Bel-
 „ lum, ubi & victoria, laudabilis est,
 „ & vinci salutare. Item. Pax colenda
 „ ubi Dei jacturam non facimus, Bel-
 „ lum gerendum, ubi Religio periclita-
 „ tur, totaque Respublica.